

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Історичний факультет
Кафедра археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри археології,
спеціальних історичних і
правознавчих дисциплін

Олександр ФЕДЬКОВ

«26» серпня 2026 р.

Зі змінами:

18 вересня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ГРОМАДЯНСЬКІ ПРАВА У СФЕРІ ОСВІТИ»

для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Історія)»
спеціальності **A4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)**
галузь знань **A Освіта**
мова навчання **українська**

2026 -2027 навчальний рік

Розробник програми:

Володимир АДАМОВСЬКИЙ, кандидат історичних наук, доцент кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін

Ухвалено на засіданні кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін

Протокол № 8 від 26 серпня 2026 року

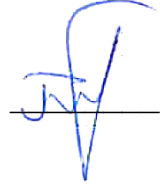
Завідувач кафедри Олександр ФЕДЬКОВ

Зі змінами:

Протокол № 9 від 18 вересня 2026 року

Завідувач кафедри Олександр ФЕДЬКОВ

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми Іван БОРОВЕЦЬ

ВСТУП

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Метою навчальної дисципліни є формування у майбутніх магістрів системи знань про правове регулювання системи освіти в Україні, про втілення в освітніх нормах та практиці їх реалізації забезпечення права людини на освіту.

1.2. Завданням вивчення дисципліни є ознайомлення студентів із найважливішими джерелами освітнього законодавства і засвоєння їх фундаментальних положень, формування вмінь і навичок самостійного пошуку необхідних нормативно-правових актів і правильного їх використання.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Рік навчання / рік викладання	перший/2026-2027	перший/2026-2027
Семестр вивчення	2	1
Кількість кредитів ЄКТС	3	3
Загальний обсяг годин	90	90
Кількість годин навчальних занять	30	30
Лекційні заняття	16	6
Семінарські заняття	14	6
Самостійна та індивідуальна робота	60	78
Форма підсумкового контролю	Залік	залік

3. Статус дисципліни. Навчальна дисципліна належить до обов'язкових освітніх компонентів професійної підготовки.

4. Передумови для вивчення дисципліни: освітній компонент вивчається у першому семестрі.

5. Програмні компетентності навчання

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та / або проведення досліджень за предметною спеціальністю Середня освіта (історія та громадянська

	освіта) і характеризується невизначеністю умов, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань, доносити власні знання, висновки та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до здобувачів освіти в закладах загальної середньої, фахової передвищої освіти, продовження навчання з високим ступенем автономії.
Загальні компетентності	ЗК 1. Володіння навичками критичного мислення. ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу ЗК 6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 7. Здатність проявляти толерантність та повагу до культурної різноманітності. ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), що полягає у схильності до нестандартного вирішення задач, самостійності міркувань та умовиводів.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 3. Розуміння громадянських прав у сфері освіти в контексті методики викладання громадянської освіти. СК 5. Розуміння сучасних методичних та методологічних тенденцій у викладанні історії та громадянської освіти у закладах загальної середньої освіти та врахування його в плануванні й реалізації освітнього процесу. СК 11. Здатність конструктивно і безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу. СК 12. Здатність застосовувати в процесі виробничої практики професійної діяльності набуті теоретичні знання з методики викладання історії та громадянської освіти.

6. Очікувані результати навчання:

Програмні результати навчання:

ПРН 03	Володіти знаннями про громадянські права в освітній сфері та застосовувати їх у методиці викладання громадянської освіти.
ПРН 11	Здійснювати ініціативну педагогічну науково-дослідну та методичну активність, пошукову творчість, самореалізацію під час викладання історії та громадянської освіти.
ПРН 12	Використовувати набуті теоретичні знання з історії та громадянської освіти та методики їх викладання у виробничій педагогічній практиці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинені **знати:**

- базові поняття національного освітнього законодавства;
- сучасні тенденції розвитку освітніх правовідносин;
- організаційно-правові засади діяльності освітніх закладів;
- права та обов'язки учасників навчально-виховного процесу;
- систему джерел освітнього законодавства;

вміти:

- знаходити і добирати необхідну освітньо-правову інформацію;
- користуватися першоджерелами освітнього законодавства;
- тлумачити статті нормативно-правових актів про освіту;
- юридично обґрунтовано підходити до вирішення питань застосування права;
- кваліфікувати освітньо-правові ситуації;
- застосовувати набуті практичні навички для безпосередньої участі в трудових відносинах.

7. Методи навчання. Словесні, наочні методи; дедуктивний, індуктивний, аналітичний, метод порівняння, узагальнення, конкретизація; пояснювально-ілюстративний метод, демонстрація, метод проблемного викладу матеріалу (ігрові методи, дискусійна панель тощо).

8. Засобами діагностики результатів навчання є опитування, виконання семінарських, тести, самостійна робота, модульна контрольна робота, залік, зокрема із використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle та ін.

9. Програма навчальної дисципліни

Денна форма здобуття освіти

Назви змістових модулів і тем	Разом	Лекції	Практичні	Самостійна
	Години			
Тема 1. Державна політика у сфері освіти	7	2	2	3
Тема 2. Загальна характеристика освітнього законодавства України	5	2	–	3
Тема 3. Управління у сфері освіти	7	2	2	3
Тема 4. Правове регулювання майнових відносин у сфері освіти	6	2	–	4

Тема 5. Правові засади фінансування освіти	3	—	—	3
Тема 6. Правове регулювання трудових відносин з педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками закладів і установ освіти і науки	4	2	—	2
Тема 7. Договірні відносини у сфері освіти	5	—	2	3
Тема 8. Правове регулювання дошкільної освіти	4	—	—	4
Тема 9. Правове регулювання загальної середньої та позашкільної освіти	4	—	—	4
Тема 10. Правове регулювання професійної (професійно-технічної) освіти	6	—	2	4
Тема 11. Правове регулювання фахової передвищої освіти	4	—	—	4
Тема 12. Правове регулювання вищої освіти	7	2	2	3
Тема 13. Правові засади післядипломної освіти	6	2	—	4
Тема 14. Правове регулювання наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності	6	—	2	4
Тема 15. Міжнародне освітнє право та правові аспекти входу української освіти у світовий освітній простір	8	2	2	4
Підготовка до модульної контрольної роботи	8			8
Разом:	90	16	14	60

Заочна форма здобуття освіти

Назви змістових модулів і тем	Разом	Лекції	Практичні	Самостійна
		Години		
Тема 1. Державна політика у сфері освіти	7		2	5
Тема 2. Загальна характеристика освітнього законодавства України	5	2	—	3
Тема 3. Управління у сфері освіти	7	2		5
Тема 4. Правове регулювання майнових відносин у сфері освіти	6		—	6

Тема 5. Правові засади фінансування освіти	3	—	—	3
Тема 6. Правове регулювання трудових відносин з педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками закладів і установ освіти і науки	4	2	—	2
Тема 7. Договірні відносини у сфері освіти	5	—	2	3
Тема 8. Правове регулювання дошкільної освіти	4	—	—	4
Тема 9. Правове регулювання загальної середньої та позашкільної освіти	4	—	—	4
Тема 10. Правове регулювання професійної (професійно-технічної) освіти	6	—		6
Тема 11. Правове регулювання фахової передвищої освіти	4	—	—	4
Тема 12. Правове регулювання вищої освіти	7			7
Тема 13. Правові засади післядипломної освіти	6		—	6
Тема 14. Правове регулювання наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності	6	—		6
Тема 15. Міжнародне освітнє право та правові аспекти входження української освіти у світовий освітній простір	8		2	6
Підготовка до модульної контрольної роботи	8			8
Разом:	90	6	6	78

10. **Форми поточного та підсумкового контролю.**

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів здобувачів при обговоренні теоретичних питань, виконанні практичних завдань, а також у формі тестування та ін. Форма модульного контролю: модульна контрольна робота.

Форма підсумкового контролю: залік

11. **Критерії оцінювання результатів навчання.**

Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Самостійна робота	Підсумкова оцінка
40 балів	40 балів	20 балів	100 балів

Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12-бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12.

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так» чи „ні». Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	2	Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спроби розповісти суть заданого матеріалу, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так» чи „ні». Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості узагальнення. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний певною мірою відтворити його; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Здобувач вищої освіти знає половину навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості узагальнення але окремі висновки не логічні, не послідовні.

		Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання, користуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок; вміє самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовує термінологію; здатен скласти таблиці, схеми. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	8	Знання здобувачем вищої освіти досить повні, він достатньо вільно застосовує вивчений матеріал; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Високий (творчо- професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну;

		знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний самостійно вивчити матеріал; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. «Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка»
 URL: <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

Оцінювання самостійної роботи

Самостійна робота полягає у виконанні здобувачами вищої освіти есе із запропонованого переліку тем.

Вимоги до есе:

– Обсяг – 2-3 сторінки.

У **вступі** необхідно:

окреслити ціннісну проблему (а не просто тему);

пояснити, чому вона є важливою для європейської цивілізації;

сформулювати чітку тезу, пов'язану з європейськими цінностями.

Основна частина

- розкриває цінність або аспект (свобода, право, гідність, солідарність, верховенство права, відповідальність);
- показує історичні витоки цієї цінності;
- аналізує конкретні приклади (події, ідеї, інститути);
- містить інтерпретацію, а не простий опис.

Висновки:

узагальнити ціннісні аргументи;

показати значення теми для сучасної Європи;

зробити підсумкове осмислення, а не повтор тексту.

Максимальний бал за виконання самостійної роботи – 12 балів. Мінімальний бал, необхідний для зарахування есе – 7 балів.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Після вивчення освітнього компоненту здобувачі пишуть модульну контрольну роботу.

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються усі студенти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати.

Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота проводиться у формі письмової відповіді на запропоновані запитання. Максимальна кількість балів за МКР – 40. Для зарахування модульної контрольної роботи мінімальна кількість набраних балів повинна становити не менше 24, у іншому випадку МКР потрібно виконати повторно.

Оцінювання модульної контрольної роботи

Шкала ECTS	Критерії оцінювання
«відмінно» (40-36 балів)	Здобувач вищої освіти у відповідях на варіант МКР демонструє глибокі знання з правових основ діяльності закладів освіти, повною мірою володіє матеріалом, що дозволяє виявляти розуміння змісту предмету, його основних положень, категоріального апарату тощо, може обґрунтовувати свої судження, аргументуючи правильну відповідь, логічно та

	послідовно формулює текст відповідей на поставлені завдання.
«добре» (35-30 балів)	Результати відповідей здобувача вищої освіти на варіант МКР відповідають тим самим вимогам, що й для оцінки «відмінно», але при цьому здобувач допускає певні неточності та незначні помилки. Здобувач володіє матеріалом, правильно відповідаючи на поставлені завдання, логічно формулює відповіді, намагаючись аргументувати їх.
«задовільно» (29-23 балів)	Відповіді здобувача вищої освіти на варіант МКР дозволяють виявити знання і розуміння основних положень предмета, певне володіння категоріальним апаратом, проте характеризуються фрагментарністю, відсутністю повноти та аргументованості. Здобувач допускає помилки при відповідях на питання МКР, не вміє достатньо обґрунтувати свої судження.
«незадовільно» (менше 23 балів)	Відповіді здобувача вищої освіти на варіант МКР не виявили знань та розуміння основних положень предмета, що спричинило значну кількість помилок або, взагалі, повну/часткову відсутність відповідей. Здобувач не вміє логічно побудувати відповідь, обґрунтовувати свої судження, плутається у розумінні категоріального апарату тощо.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. URL: <https://integrity.kpnu.edu.ua/>

Використання здобувачами вищої освіти в освітньому процесі інструментів ШІ чітко визначено “Положенням про використання штучного інтелекту в Кам’янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка”, введено в дію наказом в.о. ректора від 02 вересня 2026 р., № 144-ОД. URL: <https://drive.google.com/file/d/1eDvHgbvZUYojWNwNwkIED66qGDPPpHrB/view>

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та/або інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно «Порядку визнання в Кам’янець-Подільському національному університеті імені

Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)», зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі). URL: <https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view>

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компонента (окремій темі);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді;

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації;
- громадська або волонтерська діяльність.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з освітнього компонента здійснюється відповідно до Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка
90-100 і більше	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25	задовільно	
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)			

12. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту:

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;

- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, який складає 60% від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;

- здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не пересклав оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт;

- здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю отримали незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки;

- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості;

- відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;

- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» URL : https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Для проведення лекційних і семінарських занять, а також контролю за самостійною роботою здобувачів вищої освіти використовуються мультимедійний проєктор, екран для проєктора, ноутбук або персональний комп'ютер, мережа Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet.

14.Рекомендована література

Основна

1. **Верлос Н. В.** Реалізація конституційного права дитини на освіту в умовах збройного конфлікту: подолання дискримінаційних бар'єрів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2025. Вип. 91, ч. 1. DOI: 10.24144/2307-3322.2025.91.1.24.
2. **Діхтярук А. Б.** Конституційно-правовий статус студента як суб'єкта освітнього права: між публічно-правовим і приватно-правовим регулюванням. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2025. Т. 4, № 89. С. 283–288. DOI: 10.24144/2307-3322.2025.89.4.41.
3. **Мирошніченко В. О.** Освітнє право у схемах та таблицях : навчальний посібник. 2-ге вид. Київ : SBA Print, 2026. 146 с.
4. **Мирошніченко В. О.** Освітнє право у схемах та таблицях : навч. посіб. / В. О. Мирошніченко, Ю. А. Мирошніченко, Ю. М. Фролов. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 145 с.
5. **Мирошніченко В. О.** Міжнародне освітнє право у схемах та таблицях : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2024. 100 с. Ці бібліографічні дані також наведені в освітніх матеріалах К-ПНУ.
6. **Мельничук О. Ф.** Правовідносини між здобувачем та закладом вищої освіти в контексті принципу верховенства права. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2026. Т. 1, № 93. С. 294–299. DOI: 10.24144/2307-3322.2026.93.1.41.
7. **Марченко Р. В.** Співвідношення права на освіту та доступу до освіти. *Аналітично-порівняльне правознавство.* 2026. Т. 3, № 1. С. 246–250. DOI: 10.24144/2788-6018.2026.01.3.37.
8. **Вища освіта різних країн світу : монографія** / за наук. ред. О. І. Шапран. Переяслав : ФОП Домбровська Я. М., 2020. 488 с.
9. **Енциклопедія освіти** / за ред. В. Г. Кременя. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 1144 с.
10. **Управління закладом освіти : підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів** / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-ге вид., перероб. і допов. Бердянськ : БДПУ, 2022. 506 с.
11. **Тертишник В. М.** Права і свободи людини : підручник. Київ : Алерта, 2022. 432 с.
12. **Черняк А. М.** Злочини у сфері міжнародного студентського обміну: проблеми протидії (теорія і практика) : монографія. Київ : Алерта, 2023. 344 с.
13. **Oliinyk S., Kovalevska I., Leschynsky V., Kroitor V., Adamovsky V.** The Influence of European Integration Processes on Safeguarding Human Rights and Basic Rights in Ukraine. *European Political and Law Discourse.* 2024. Vol. 11, Iss. 5. P. 15–23. DOI: 10.46340/eppd.2024.11.5.2.
14. **Beelen J., Jones E.** Internationalisation at Home: A Sustainable Model for Higher Education in Europe. *Studies in Higher Education.* 2019. Vol. 44, No. 5.

15. **Gaebel M., Zhang T.** Digital Transformation in European Higher Education Institutions: Challenges and Opportunities. *European Journal of Higher Education*. 2020. Vol. 10, No. 3.
16. **Klemenčič M.** The Impact of Erasmus+ on European Higher Education: Mobility and Institutional Development. *Higher Education*. 2021. Vol. 82, No. 2.
17. **Loukkola T., Zhang T.** Quality Assurance in European Higher Education: Trends and Challenges. *Quality in Higher Education*. 2022. Vol. 28, No. 1.

Додаткова

1. **Адамовський В. І., Семенюк-Прибатень А. В.** Міжнародний досвід організації інформаційно-аналітичної діяльності: тенденції нормативно-правової співпраці України та зарубіжних країн. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2023. Вип. 75, ч. 3. С. 129–137. [Науковий вісник Ужгородського НУ](#)
2. **Адамовський В. І., Семенюк-Прибатень А. В., Хоптяр Ю. А.** Аналіз юридичного захисту інтелектуальної власності у контексті воєнного стану: виклики та можливості. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 1. DOI: 10.32782/2524-0374/2024-1/103. [DOI статті](#)
3. **Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки** / М-во освіти і науки України. Київ, 2020. 71 с. [Електронна версія документа](#)
4. **Детюк А. М., Пивовар Ю. І.** Правове забезпечення механізму здійснення державного замовлення освітніх послуг в Україні: адміністративно-правовий аспект : монографія. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2019. 227 с.
5. **Освітня реформа: результати та перспективи** : інформаційно-аналітичний збірник / М-во освіти і науки України, Ін-т освітньої аналітики. Київ, 2019. 227 с. [Електронна версія збірника](#)
6. **Хомишин І. Ю.** Розвиток освіти в Україні в умовах євроінтеграції: концептуальні питання адміністративно-правового регулювання : монографія. Київ : Людмила, 2018. 499 с.
7. **Димань Т. М., Боньковський О. А., Вовкогон А. Г.** Європейський простір вищої освіти та Болонський процес : навчально-методичний посібник. Одеса : НУ «ОМА», 2017. 106 с.
8. **Карпенко О.** Правове забезпечення вищої освіти : тексти лекцій. Дрогобич : РВВ Дрогобицького держ. пед. ун-ту ім. Івана Франка, 2017. 146 с.
9. **Кархут О. Я.** Механізм правового регулювання суспільних відносин у сфері освіти: теоретико-правовий аспект : монографія. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016. 255 с.
10. **Конституційно-правовий статус суб'єктів освітнього процесу у вищій школі України** : монографія / Н. І. Петрецька та ін. ; Держ. ВНЗ «Ужгород. нац. ун-т». Ужгород : Гельветика, 2016. 243 с.
11. **Литвин І. І.** Адміністративно-правові відносини у сфері надання освітніх послуг : монографія. Харків : Панов А. М., 2016. 427 с.
12. **Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні** / Нац. акад. пед. наук України ; редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий

- (заст. голови), А. М. Гуржій (заст. голови), О. Я. Савченко (заст. голови) ; за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ : Педагогічна думка, 2016. 448 с.
13. **Парпан У. М.** Правова природа вищої освіти в Україні : монографія. Львів : РАСТР-7, 2017. 515 с.
14. **Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG).** Київ : ТОВ «ЦС», 2015. 32 с.

15. Інтернет-ресурси:

- a. **Міністерство освіти і науки України** : офіційний вебсайт. URL: <https://mon.gov.ua/> (дата звернення: 25.09.2026).
  - b. **Єдина державна електронна база з питань освіти (ЄДЕБО)** : офіційний вебсайт. URL: <https://registry.edbo.gov.ua/> (дата звернення: 25.09.2026). ЄДЕБО містить реєстри та сервіси у сфері освіти, зокрема відкриті дані про заклади освіти, здобувачів та вступників.
  - c. **Служба освітнього омбудсмена України** : офіційний вебсайт. URL: <https://eo.gov.ua/> (дата звернення: 25.09.2026). Ресурс містить інформацію про права здобувачів освіти, батьків, педагогічних і науково-педагогічних працівників та механізми їх захисту.
  - d. **Дія.Освіта** : національна освітня платформа. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/> (дата звернення: 25.09.2026). Платформа надає безоплатні освітні матеріали, курси, симулятори, тести та інші навчальні продукти.
  - e. **Український центр оцінювання якості освіти** : офіційний вебсайт. URL: <https://testportal.gov.ua/> (дата звернення: 25.09.2026).
  - f. **Державна служба якості освіти України** : офіційний вебсайт. URL: <https://sqe.gov.ua/> (дата звернення: 25.09.2026).
  - g. **Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти** : офіційний вебсайт. URL: <https://naqa.gov.ua/> (дата звернення: 25.09.2026).
  - h. **Інститут освітньої аналітики** : офіційний вебсайт. URL: <https://iea.gov.ua/> (дата звернення: 25.09.2026).
  - i. **Освіта.ua** : інформаційний освітній ресурс. URL: <https://osvita.ua/> (дата звернення: 25.09.2026).
  - j. **Prometheus** : платформа онлайн-курсів. URL: <https://prometheus.org.ua/> (дата звернення: 25.09.2026).
- **МОН України** — нормативна та освітня політика;
  - **ЄДЕБО** — освітні реєстри та офіційні дані;
  - **Освітній омбудсмен** — права учасників освітнього процесу;
  - **Державна служба якості освіти** — контроль і забезпечення якості освіти;
  - **НАЗЯВО** — забезпечення якості вищої освіти;
  - **УЦОЯО** — оцінювання якості освіти;
  - **Інститут освітньої аналітики** — статистичні та аналітичні матеріали;
  - **Дія.Освіта** — цифрова освіта;
  - **Prometheus** — онлайн-освіта;
  - **Освіта.ua** — інформаційний освітній ресурс.